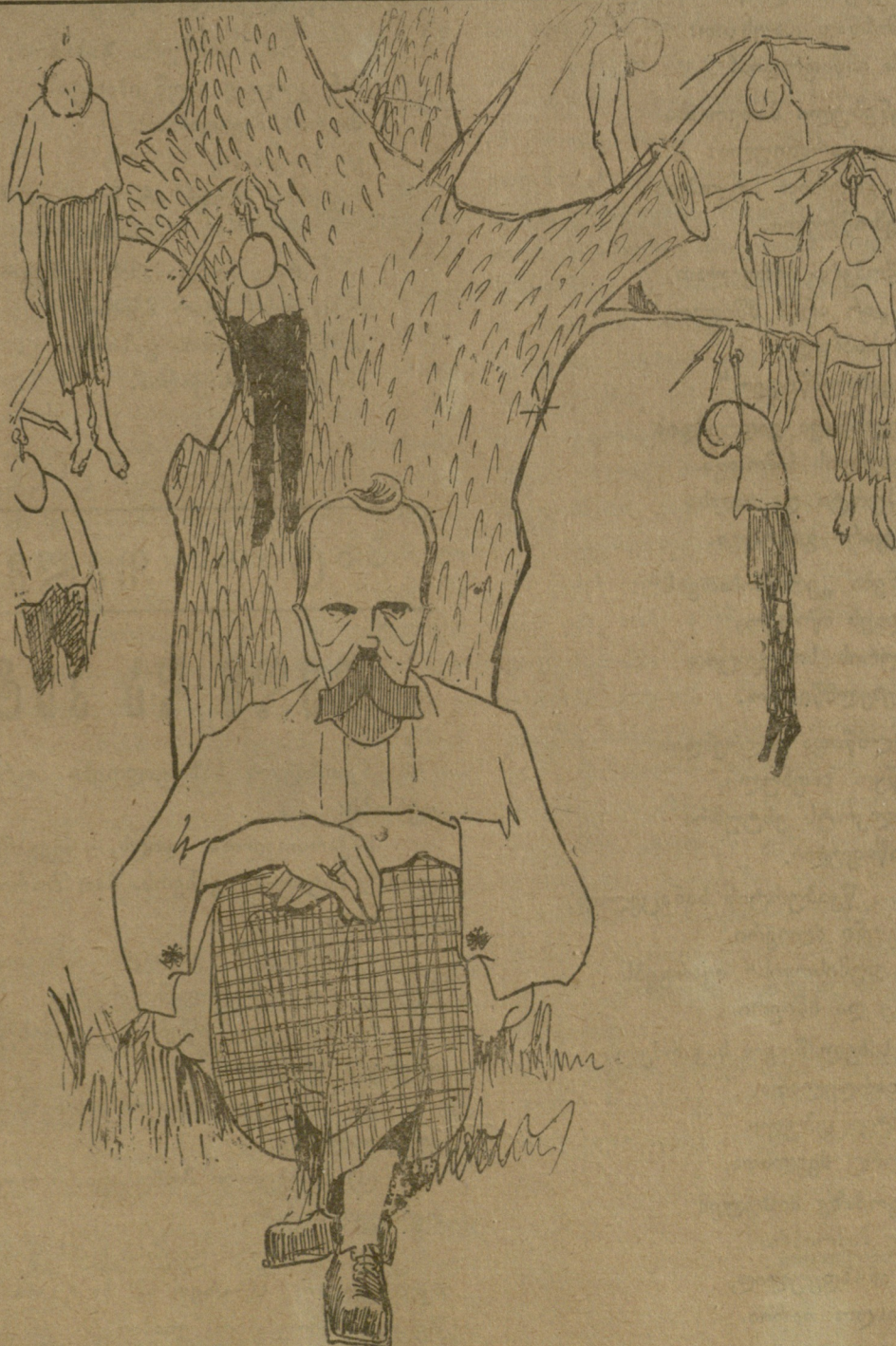

მშობლები

№ 20

1917

მე კი მეგონა: მოქალაქე მწიფე არ იყო,
ვფიქრობდი, მისთვის სამი ივნისის ღუმაც კმარიყო.

მაგრამ ნუ იტყვი: მე ვარ, თურმე, მკვებ-უმწიფარი,
ოც-და-სამი წლის უთავბოლოთ ნახელმწიფარი.

სიამაობის მღვდელი

„სიამაობის“ დადასტურება
 უბრალო საქმე როდია,
 თუკი მას მიზნად დაუსვით:
 —რისათვის იმწიფოდია?

განსვენებული მთავრობა
 მებაღეთ იყო გარძნეული:
 წიკბურტის გაკვრით ატყობდა
 თუ იყო შემოწეული.

აი შემოჰკრა პირველათ
 და სთქვა: „არ არის მწიფეო,
 დაილუპება, საბრალო
 მე თუ არ ვეხელმწიფეო“.

და იხელმწიფა ვიდრემდის
 დრო გაზაფხულის ჩამოდგა.
 გაჰკრა წიკბურტი და ხალხი
 კვლავ უმწიფარი გამოდგა.

— იქნება „ერობისათვის“
 მალე გამოდგეს მწიფეო,
 თუ ძველებურის სიმტკიცით
 და წესით ვეხელმწიფეო.

და იხელმწიფა ვიდრემდის
 ცხელი დაიწყო ზაფხული,
 მაშინ კი წალკოტს ესტუმრა
 მებაღე გამოწაფული.

გაჰკრა... წიკბურტის სანაცვლად,
 მან მუჯლოუგუნნი ძლიერი,
 და სთქვა: „დუმისთვის“ ივარგებს
 უფრო მწიფე და ხნიერი.

თვით, სახელმწიფო სავარძელს
 ჩამოჯდა უდარდელათა.
 იმედით განმტკიცებული
 ისევ, როგორც ძველათა.

შემოდგომამზე მოხელემ
 ბაღში კვლავ ჩამოიარა
 და ხეხილს, ანაზღეულად,
 მახვილით დასდო იარია.

გაუმინებდა ქრილობა,
 გაუათასდა წყლულები:!

„ზასუხის მგებელ მებაღეს“
 ითხოვენ დაჩაგრულები.

მებაღე ამბობს:—ადრეა!
 თუ ჯერ არ დავამკვიდრეო,
 ეს იმას ნიშნავს, რომ ვუცდი
 მომწიფდებოდე ვიდრეო.

როს მიიწურა ზამთარი,
 მან კვალად ჩაუწიკბარტა!
 მაგრამ შევხედოთ:
 ეს მ-კ-ვ-ა-ხ-ე
 უეცრათ თოფს არ მივარდა?!

რაც მოხდა ამის შემდგომად
 თქმა მისი აღარ მჭირია.
 სიმწიფ-სიმკვანის გაზომვა
 ამრიგათ გასაჭირია.

ეშმაკი

პატარა ფელეტონი

დიდი და პატარა

მკითხველი საზოგადოება ორ საქართველოს
 იცნობს:

საქართველოს დიდს,—ქვეყანას; „საქართვე-
 ლოს“ პატარას—გაზეთს. მათ შორის მრავალი გან-
 სხვავებაა:

ა) პირველს განაგებს სოციალ-დემოკრატია,
 მეორეს ნაციონალ-დემოკრატია.

ბ) პირველი იწერება თავისუფლად, მეორე
 იწერება ბრჭყალებში.

გ) პირველი გადაქიმულია ხმელეთზე, მეორე
 კი ქალღმერთზე.

დ) პირველში მოხდა დიდი რევოლუცია, მეო-
 რეში კი პატარა.

და მე მსურს დღეს თქვენს წინაშე, ძვირფასო
 მკითხველნო, სწორეთ ამ პატარა რევოლუციის
 შესახებ ჩამოვაგდო ლაპარაკი. ეს ამბავი, არც ისე
 ინტერესს მოკლებულია, როგორც ზოგიერთ თქვენ-
 განს ეგონება,

ის დრო, როცა საქართველოში „საქართველო“ დაარსდა საისტორიო დროა. რუსეთის სამეფო ტახტზე მტკიცეთ დაეფუძნა გრიგოლ I და ტახტის გარშემო მჭიდროთ შემოკრბა რუსეთის ნაციონალ-არისტოკრატია. ერთად ერთი სასაცილო სახელი ამ დროს „სოციალისტის“ სახელი იყო. საშობლოს მსწნელათ დაისახა ნადული (СПЛАВЪ) ბურჟუაზიისა (2 წილი) თავად-აზნაურობასთან (4 წილი).

ჩვენი ქვეყნის ნაციონალ დემოკრატები, ანუ აწინდელი გამგენი „საქართველოსა“ აშკარათ ხედავდნენ, თუ საიდან უნდა მოელოდეს ხსნა ქვეყანას და აი ნეტარხსენებული ეგზარხის პიტირიმის გარშემო დაარსდა პარტია, ხოლო პარტიამ გაიჩინა ორგანო „საქართველო“. თანახმად რეცეპტისა პარტიაში შევიდა ორი ბურჟუა და ოთხი თავადი, ხოლო პარტიულმა ორგანომ გარს შემოიკრიფა ყველა ბურჟუაზიისა და თავადობის მსურველი, დაწყებული ცნობილ ფილოსოფოსის გ. ქიქოძისაგან, გათავებული ცნობილ მგოსან გიორგი გვაზავათი.

რედაქციის საანგვდოტო, სასაცილო, საოხუნჯო და სავარჯიშო თემას სოციალიზმი და სოციალისტი წარმოადგენდა. მათ შორის უპირატესობა რასაკვირველია სოციალ-დემოკრატისა ეძლეოდა. სიმართლე უნდა ითქვას, რომ ეს უმთავრესი მუხლი პარტიულ პროგრამისა, ნაციონალ-დემოკრატული პარტიის ორგანომ ჩინებულათ დაიმუშავა. პირველ ყოვლისა, მათ (ფედერალისტთა დახმარებით) დიდის ზემოთ დაკრძალეს ეგრეთ წოდებული ინტერნაციონალი.

მაგრამ მოხდა სასწაული: გრიგოლ I და მასთან ერთად მთელი სამეფო სავარეულო დაემხო, ხოლო რუსეთს სათავეში სოციალისტები ჩაუდგნენ. დაიწყო უკვე ცნობილი რუსეთის რევოლიუცია, რომლის ტალღა გადმოგორდა დიდ საქართველოში და აქედან შეიქრა პატარა „საქართველოშიაც“. ქალაქის საქართველო შეინძრა. პირველ დღესვე დაისვა საკითხი „სოციალისტობის“ შესახებ და ასეთი რეზოლიუცია იქმნა მიღებული.

„საქართველოს“ რედაქცია და მასთან ერთად ნაციონალ-დემოკრატული პარტია საცენზურო სიტყვად სცნობს უცხო სიტყვა „სოციალისტს“ და ნებას აძლევს თანამშრომლებს თავიანთ სტატიებში აღნიშნული სიტყვა გაულანძღავათაც მოიხსენიონ“.

დალამდა პირველი დღე და გათენდა მკორე. რევოლიუციაც და ცხოვრებაც თავ-თავისი გზით მიდიან. ნაციონალურ დემოკრატიაში დაიბადა ინსტიქტი რეკვიზიციისა და პირველ ყოვლისა მოტაცებულ იქმნა ერთი ავტოშობილი. მაგრამ ამავე დროს პარტიაში თავი იჩინა სოციალისტებმაც. ერთი რედაქციის წევრთაგანი აშკარათ მიემხრო სოციალიზმს და რედაქციიდან გავიდა. ამან საფუძველი დაუდო რედაქციაში ანარქიზმის ჩათესლებას.

მესამე დღეს მდგომარეობა უფრო გამწვავდა. იმ დროს, როცა რედაქტორი გაზეთისა ფეხისადგილში გავიდა, დანარჩენმა წევრებმა ის გადააყენეს თანამდებობიდან, რეკვიზიცია უქნეს ორგანოს და აირჩიეს ახალი მთავრობა. რედაქციაში დაბრუნებისათნავე მგოსანმა რედაქტორმა შოითხოვა კერძო საკუთრების ნიადაგზე მის შელახულ უფლებათა აღდგენა, მაგრამ ცდა ამაო გამოდგა და ყოფილი რედაქტორი იძულებული გახდა გასცლოდა მის მიერ დაარსებულ კერას და გადასახლებულიყო ქიზიყს, სადაც მოუთმენლად მიელოდა მის ჩასვლას ნაციონალ დემოკრატთა პარტია.

რევოლიუცია პატარა „საქართველოში“ ამით არ დასრულებულა. რაც დღე მოდის რევოლიუცია თან და თან ღრმავდებოდა. თუ სააგენტოს ცნობებს დაუჯერებთ უკვე გასოციალისტებულან „სამეგრელოს კოლო“ (სპ. კედია და თ. სახოკია) დღე დღეზე მოელის გასოციალისტებას „კახეთის კავშირს“. მართალია, ამბობენ ის უკვე გადადგაო, მაგრამ ჩვენის აზრით ეგ სიმართლეს არ შეესაბამება. რყევაშია „გურიის ფრაქციაც“, ვინაიდან ბატონ გერონტი ქიქოძეში ადრე თუ გვიან გაიღვიძებს დროებით მიძინებული სოციალიზმი. ამგვარათ პატარა „საქართველოს“ ბურჯათ შეიძლება ჩაითვალოს „ქართლის ცენტრი“, რეზო გაბაშვილის მეთაურობით.

ასეთია დღევანდელი ვითარება დიდისა და პატარა საქართველოებისა. რა იქნება შემდეგ, ამას მომავალი დაგვანახვებს.

კოლო.

გ ა ნ მ ა რ ტ ე ზ ა

მესამე კვირე სრულდება, რაც ქართველი ერის ყურადღება ერთ ფოკუსშია თავმოყრილი, ერთ საკითხზეა მიჯაჭვული. ასეც უნდა ყოფილიყო, ვინაიდან ეს არის მთავარ მნიშვნელოვანი საკითხი დღევანდელი მომენტისა და უმადურობაც იქნებოდა მისთვის ზურგი შეგვექცია.

საკითხი ესე გახლავთ ამხ. კენჭის მიერ გამოქვეყნებული პოლიტიკური ამოცანა უკვდავი მგოსნის სოლომონ ზურგიელიძისა:

„ე ი ო ი ა უ ი - ა ო ო ი ა“.

აღნიშნული ამოცანის შესახებ ჩვენს რედაქციას ჯერ-ჯერობით მხოლოდ 732 წერილი მოუყვია, (ამათში 617 უმარკო). ჩვენ განვიზრახეთ ზოგიერთ მათგანს ალაგი დაუთმოთ ჩვენს ჟურნალში და მით დავანახოთ საზოგადოებას, თუ რაზომ ყურადღებით ეპყრობა ქართველი ერი თითოეულ სიტყვას საყვარელი მგოსნისას.

ბ-ნო რედაქტორო!

ეს მერვე დღეა, მე, ჩემი მეუღლე და ორი უფროსი შვილი თავს ვევლებით თქვენ მიერ მოთავსებულ ამოცანას და მხოლოდ მეცხრე დღეს გაგვიღიმა ბედმა. ჩემმა მეუღლემ ახსნა და აი ისიც:

„დემოკრატიული რესპუბლიკა“.

რა უბრალო რამეა და რამდენი შრომა დაგვიქირდა მის ახსნა განმარტებაზე. გთხოვთ აუწყოთ საქართველოს ეს სასიამოვნო ამბავი.

მთელი ოჯახის მონდობილობით

ი რ ი დ ი ო ნ ბ უ რ ჭ უ ჯ ა ძ ე .

ამხანაგო რედაქტორო!

პირველი შემთხვევითი შემთხვევაა ჩემს ცხოვრებაში რაიმე საკითხს ასე გავეტაცებო, როგორც ეს სოლომონ ზურგიელიძის გამოცანამ მიქნა. არა თუ სხვა საქმიანობის, არამედ ქამის მადაც დამიკარგა. ცოტა თუ კიდევ დამგვიანებოდა გარწმუნებთ ავთ გავხდებოდი, მაგრამ მადლობა ღმერთს

თავი გავართვი და უბრალო ასოების ნაცვლად ჩემს წინაშე გადაიშალა.

„კოალიციონური სამინისტრო“.

ვერ წარმოიდგენთ რა სიამოვნება გამოვსცადე ამოცანის ახსნის შემდეგ და ვიჩქარი მადლობა უძღვნა რედაქციას ასეთი წერილის მოთავსებისათვის.

ღაჯუნტი კუხიანიძე.

მოქალაქე რედაქტორო!

უმორჩილესად გთხოვთ აგვიხსნათ თქვენი მოთხრობა: „ე ი ო ი ა უ ი - ა ო ო ი ა“, რომელიც დაბეჭდილია „ეშმაკის მათრახის“ მე 17 ნომერში. ყოველივე ცდა ახსნისა ამოცანის გამოდგა. გვგზავნით ამასთანავე მარკას.

ნ ე ს ტ ო რ ჩ ა ფ ა ძ ე .

საყვარელო ბ-ნო რედაქციავ!

არ ვიცი რა სიტყვებით გამოვთქვა ის აღტაცება, რომელიც გამოიწვია ჩემში თქვენდამო რწმუნებული ამოცანის გამოცანამ. ბევრი ფიქრი არ დამჭირვებია, ერთის დახედვით უკვე დავხედე საგანს ნამდვილ მსვლელობაში. დიდი ქვეყნის კაცი უნდა ყოფილიყო თუ სოლომონ ორაგულიძემ მართლა მან შეიმუშავა ასეთი ძნელი მოსაზრება. გამოცანის დახსნა უნდა იყოს „კოპერატიული ასტალოვია“ დიდი მადლობის ღირსია ვინც თუ ასეთ სამუშაოს ხალხისთვის მუდამ მზათ არის.

თქვენი მოსიყვარულე ა ტ ა ტ ო ფ — ძ ი ს ა .

ჩვენ შეგვეძლო არა ერთი და ორი სხვა ასეთი ტკბილი წერილი მოგვეყვანა მკითხველთა საყურადღებოთ, თუ კი დრო აღვლილი საშუალებას გვაძლევდეს. სამწუხაროდ უნდა გამოვტყდეთ, რომ 732 კაცში ამოცანა მხოლოდ ერთმა ფარნაოზ ზღიპარტლიშვილმა ახსნა და როგორც გავიგეთ აღნიშნული პიროვნება მონათლული ყოფილა სოლომონ ზურგიელიძის მამიდაშვილის რძლის სიძის ქვისლისაგან და ვეჭვობთ მას წინეთ არ სცოდნოდეს შინაარსი ამოცანისა: „ე ი ო ი ა უ ი - ა ო ო ი ა“ რომელიც აიხსნება ასე:

„ტერიტორიალური ავტონომია“.

ამგვართ, ფარდა ეხდება ერთ უდიდეს საი-
ლუმლოს ჩვენი შინაური ცხოვრებისას, სახელდობრ
აშკარავდება ის, თუ რომელ პოლიტიკურ პარტი-
ას უფრო ენათესავებოდა ჩვენი დაუფიწყარი მგო-
სანი.

აქვე საჭიროა ითქვას შემდეგი: არსად სოლო-
მონ ზურგიელიძის ნაწერებში ერთი სიტყვიც არ
არის ნახსენები მისი ნაციონალურ-პოლიტიკური
პროგრამა. ის დაჟინებით სდუმდა ამ საკითხის შე-
სახებ და შეიძლება ამ გარემოებამ გვაფიქრებოს,
რომ მგოსანი აღნიშნულ საკითხს სთვლიდა მეორე
ხარისხიან საკითხად, ხოლო დამილი მისი აიხსნე-
ბოდა მხოლოდ და მხოლოდ სალი ტაქტიკური მო-
საზრებით.

ჩემის ღრმა რწმენით შეუძლებელია სოლომო-
ნი რომელიმე ერთი პარტიის კუთვნილებათ ჩაით-
ვალოს; ეს არ შეესაბამება პირველ ყოვლისა მის
მგოსნურ ბუნებას; ესეც არ იყოს მე ვერ წარ-
მომიდგენია ისეთი პარტია, რომელშიაც შეიძლე-
ბოდეს ასეთი ბუმბერაზის მოთავსება.

სამწუხარო და სავალალო იქნება, თუ ამამო-
ცანის მიხედვით საბოლოოთ გადავწყვეტთ ღვთაებ-
რივი მგოსნის სოციალისტ-ფედერალისტობას, ან
ნაციონალ დემოკრატობას.

ნურამც იქნება ესე!

მორიელი.

მარადეა

მონახეთ ღამის ფრინველი,
(თავი რო დიდი აბია),
დლით ფულუროში ბინადრობს,
სული მკვდარ გაუნაბია.
წარკვეცეთ ბოლო. საჭირო
მხოლოდ იმისი თავია.
(სიკვდილით დასჯას ვერ მოვსპობთ!
მოკვდეს ვინც მოსაკლავია!)

აწ ის გვჭირია. რაც ქვეყნად
არის „უტკბესი ყოვლისა“,
უმხურვალესი მზის სხივთა
და უცივესი თოვლისა.

მოჰკვეთეთ თავი ამასაც,
გინდ დანით, გინა კბილებით...

(ოპერაცია ძნელია,
ვიცი მწარ გამოცდილებით).

რაც დარჩა, დაე იქ დარჩეს
შარადისათვის ურგები

და ჩვენ ვიპოვოთ ცხოველი,
ვის ჯავშნის ედგას ზურგები.
ის ჩვენს შარადებს ხშირ-ხშირათ
უწვეს სამსახურს დიადსა.
ახლაც თავი გვსურს იმისი,
ბოლო, სამარის წყვილიადასა.

ერთობ პატარა მწერია
მქსოველი ბადის წმინდისა.

ვინც შიგ გააბა, მათ სისხლის
წუწნაც არ დაისინდისა.

ვინ გაგვიმტყუნებს, სისხლის მსმელს
თავი მოვკვეთოთ ხელათა,
თუ კი ივარგებს ამ ტურფა
შარადის ასაშენათა?

და აი ოთხი თავისგან
ერთი აშენდა სახელი.
ღმერთო გამხადე მე მისი
კვალად ახლორე მნახველი.

ქაქიჩ.

მამე ღარლი

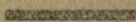
(რკინის გზის მთავარ სასჯელსახსრს ზოგიერთა ბრი-
გადირებს).

ამდენი დარდით ღამის ღაყე საზამთროსეფე
გავსკდე. დღემდის გამოვიკიმებოდი ტაბარეტკაზე
და ერთს რო დავიცივლებდი მთელი მუშები სმი-
რნაზე დგებოდენ! პრიბავკის თვე რო მოაწევდა,
დალიარული ღვინით, იმერული ხაქაურებით, მე-
გრული სულგუნით, გურული არაყით, ოსური
ერბოთი და ქართული ნაზუქით სახლს მივსებდენ,
რა არი „პადიონი“ ჯამაგირზე ერთი დაქეფილი შა-
ური მიმემატებინა! სახლში ჩასაყლაპი რო გამომე-
ლეოდა, რომელიმე მუშას ავლაბრულათ შაუკურ-
თხებდი და საღამოს, წითელი ნუნუათი გაჟღენთი-
ლი გეოს ყოჩივით უქახუნებდით ერთი მეორეს
თავებს!

დღეს კი ვგდივარ მისუთიანი პაკლიასავით და მწუხარეთ ჩამიქინდრავს თავი. ჩემი გამარჯობა ყველას ზაზხრუმანათ ეყურება. ერთი „ამხნავოს“ დამიძახებდენ და ჩემი სიყმე გაჰქრეს თუ ხელადა ღვინო, თავის წვანილებით არ ვიყიდო... მაგრამ... ეყე... რას ვსულელლობ მე ინდაურის თავი?! ამხნავს დამიძახებენ კი არა ქეციანი ძალივით, ახლოს არ მეკარებინან. ჩემი საქმე ქანდრაკულათაა, აღზათ იმასაც გაიგებენ, რომ კვირეში ორმოც კაცს „ახრანი ადელენიებში“ ყირამალა ვახატვინებდი და მაშინვე მორჩა ჩემი სიცოცხლე, ან მეტეხის ციხის ბაღლანჯოების ყაურმათ გამხდინან, ან ნავალავინსკი პროსპექტზე ჩამომახრჩობენ.

ძამია.

ავტოკეფალია.

სცენა ერთ მოქმედებათ.

მომქმედნი პირნი:

ზოსიმე	—	—	მღვდელი.
მარიამი	—	—	უკანონო ფოფოღია.
იოსები	—	—	ზოსიმეს დიაკონი.
ვასო სოციალდემოკრატი			ზოსიმეს ძმისწულები
შაქრო ფედერალისტი			

I

ზოსიმე და მარამია.

(აღდგომა დღეა. მამა ზოსიმე მრევლიდან დაბრუნებული უზის გაშლილ მაგიდას და სტკებდა პასკეებით, ცხვრის ბეჭ-კანჭებით და აუარებელი სანოვავით, რომელიც საკურთხათ მოართვეს. გადაჰხედავს მარიამს და სახე გაბრწყინებული წამოვარდება).

ზოსიმე. აბა პროშტი, მარიამ, პროშტი! (მოეხვევა).

მარამია (მორცხვად). მღვდელი, რამ გადაგრია? არავინ დაგვინახოს, სირცხვილია!

ზოსიმე (გაკვირვებით). ბიჭოს! მაშ „ქრისტე აღსდგა“ არ გითხრა?!

მარამია. კაცო. აკი ორჯერ მომილოცე, მეტი რალა გინდა?

ზოსიმე. ღმერთს სამება უყვარს, მარიამ, სამება (ჰკოცნის). უჰ, შენ გენაცვალოს სამებაც და

სვეტიცხოველიც (კიდევ ჰკოცნის). ნამდვილი ღვთის მშობელი ხარ მე და ჩემმა ღმერთმა!

მარამია (გაოცებული). უიმე, უიმე! ნუ სკოდებ ღმერთს, ღვდელი! მე რა ღვთის მშობელთან შესადარებელი ვარ!

ზოსიმე. ბიჭოს! არა, ღვთისმშობელი რითი გჯობიან შენ?

მარამია. უიმე, უიმე, ღვდელი, რას ამბობ?! როგორ თუ რითი მჯობია! მე ცოდვილი, შენთან უკანონოდ შეუღლებული და წმინდა ქალწული მარამია ერთი ვართ!

ზოსიმე. ქალწული, ღმერთი უშველი იმას! როგორც შენა ხარ ჩემი უკანონო ცოლი, ისე ის იყო იოსების.

მარამია. უიმე, უიმე, ეს რა მესმის! ნამდვილად შეიშალე, ღვდელი!

ზოსიმე. არც შევშილივარ და არც გადავრეულვარ. მე ეხლა კარგათ ვიცი ყველაფერი, თავისუფლება რომ გამოცხადდა, ეგ ამბავი გაზეთში ეწერა.

მარამია. უი, ღმერთო, მომკალი! როგორ გაირყვნა და გასასაცილოვდა ხალხი! (ახლო მივა და ყურში ეუბნება ზოსიმეს) ამ ხალხმა ისე აიშვა თავი და ყველაფერს სწერენ, რომ მეც შემეშინდა.

ზოსიმე. დიდება შენს სახელს უფალო! სწერონ, შენ რა გენაღვლება?

მარამია. როგორ თუ რა მენაღვლება! რომ დასწერონ საჯაროდ, რომ მე შენი ხასა ვარ, რალა მეშველება! ღმერთო ჩემო! (ტირის) იცოდე, ზოსიმე, რომ თავს მოვიკლავ.

ზოსიმე (იციინის). ხა, ხა, ხა, ხა! არა, შე სულელი, მაგას ეინ დასწერს! განა შენ არ იცი, რომ ეხლა ავტოკეფალია არის და მთელი ქვეყანა მღვდლებისაა! ეხლა ქვრივ მღვდლებსაც ნება აქვთ ჯვრის წერის. ერთი კი არა, სამი რომ მოიყვანოს, მიინც არავინ დაუშლის. სრული თავისუფლებაა სამღვდელოების, გესმის! (იციინის) ხა, ხა, ხა, ხა! არა, შე გიჟო, რისა გეშინიან! (ლოყაზე ხელს აუსვამს).

მარამია. თუ ღმერთი გწამს, მართალი მითხარ, ღვდელი.

ზოსიმე. მართალია, შენ არ მოუკვდე ჩემ თავს.

მარამია (სიხარულით კისერზე შეახტება) ღმერთო ჩემო! ნუ თუ მე შენი კანონიერი ცოლი შევიქნები! ნუ თუ მაგ ავტოკეფალიას ასეთი ძალა აქვს!!

ზოსიმე. აქვს და ეგრე! ავტოკეფალიას ისეთი ძალა აქვს სამღვდელოებისთვის, რომ ყველას მანთაშოვებათ გადააქცევს. აქამდის ღვთით ყველაფერი საძლომათა გვქონდა. ეხლა ავტოკეფალიის ძალით საძლომი კი არა, სულ სახეთქი გვექნება ყველაფერი.

რამდენიც უნდა სჯამო, მაინც ვერ გამოლევ. (აიღებს გაზეთს და სიხარულით კითხულობს. სახე გაუბრწყინდება. სადაც სიტყვა ავტოკეფალიასა მოკითხავს, იქ ჩაახველებს და იცინის). ხა, ხა, ხა, ხა! ავტოკეფალია, მარიამ, გესმის, ავტოკეფალია! (გაზეთს დასდებს და მარიამს მოეხვევა) მთელი ეკლესიების შემოსავალი ჩვენია, გესმის, ჩვენი!

მარიაში. ზოსიმე, რა არის ეგ ავტოკეფალია! კიფალი მე თევეზი გამიგონია.

ზოსიმე. ავტოკეფალია არის, ჩემო მარიამ ისა, რომ რაც საქართველოში ეკლესია-მონასტრების ადგილია, სულ მღვდლებისაა და რა გასაკვირველია შიგ კიფალია თუ ზუთხი სუყველა ჩვენია. გესმის, მარიამ, სულ ჩვენია, ადამიანო, ჩვენი! (სიხარულით აღტაცებული სტაცებს ხელს მარიამს, აიყვანს ხელში და ატრიალებს).

ჩვენია, ჩვენია,
მარიამი ჩემია,
ვენაცვალე ჩემ გოგოს,
ჩემია და ჩემია!

მარიაში. მოიცა, ღვდელი, რამ გადაგრია!

ზოსიმე (ატრიალებს).
დავამტკრიეთ მონობის
ჯაჭუნინი გალია
და მივიღეთ, მაროჯან,
ჩვენ ავტოკეფალია!

მარიაში. კარგი, კაცო, კარგი, არ წამაქციო!

ზოსიმე. ფულეში გაცურავენ,
გავიძლება თვალია,
ოხ რა კარგი ყოფილა
ეს ავტოკეფალია!

მარიაში. გამიშვი მღვდელი, ნუ დამამტკრიე!

ზოსიმე. ჩვენია თართი დოში,
ზუთხი და კიფალია,
დალოცოს ზეციერმა
ეს ავტოკეფალია! (ზევით ისვრის მარიამს). ურა, ურა! გაუმარჯოს ავტოკეფალიას! (ამ დროს შემოდის დიაკვანი, მარიამი მეორე ოთახში გავარდება).

II.

ივინივე და იოსები.

იოსები (მოხუცებული კაცია. ძლივს და ჩიფ-ჩიფებს უკბილობის გამო. რა დაინახავს ზოსიმეს ციბრუტივით ტრიალს, გაჰკვირდება). იმე! ეს რა ამბავია. ღვდელი, რაღა კვინტრიშებ?

ზოსიმე (სიხარულით). ჩვენია, იოსებ ქვეყანა, ჩვენი, გესმის?!

ზოსიმე (სიხარულით) ჩვენია, იოსებ ქვეყანა, ჩვენი, გესმის?!

იოსები. იმე! გამაგებზე, შე დალოცვილო, რა-შია საქმე?

ზოსიმე. რაშია და ამ ავტოკეფალიას ნუ ეხუმრები შენ, ჩემო ბიძია. პირდაპირ სამოთხეში შეველით მთელი სასულიერო წოდება.

იოსები. იმე, მითხარი შე კურთხეულის შვილო, თვარა ამევიდა სული. გამაგებზე რაშია საქმე?

ზოსიმე. რაშია, ჩემო იოსებ, და რაც საქართველოში ეკლესიების და მონასტრების მამულდელი და შემოსავალია, ყველა ჩვენია.

იოსები. იი! რაღა, ჩვენ ორის, მამაო?!

ზოსიმე (გადიხარხარებს). ხა, ხა, ხა, ხა! არა, შე ბრიყვო, ჩვენ ორის კი არა, მთელი საქართველოს მღვდელ-დიაკვნებისაა.

იოსები. იი! მაგდენი კია ვითამ!

ზოსიმე. კაცო, შე შტერო, მარტო ამ ას წელიწადში რუსებს რაც ჩვენი ეკლესიის ქონება წაუღიათ, ასი მილიონი იქნება.

იოსები (გაკვირვებული). იი!

ზოსიმე. იანგარიშე ეხლა იმისი პრაცენტი. ახლა ახალი შემოსავალი კიდევ სხვა იქნება...

იოსები (გაოცებული). იი!

ზოსიმე. ერთი სიტყვით, ჩემო იოსებ, ქერის ორმოში ჩავარდით რაღა! დაჯექი, და იქეიფე.

იოსები. იმე, სად იყო აქამდინ ეს დალოცვილი კიფალია, თუ ამისთანა ძალა ქონდა! არა, როცა კენჭივით კბილები მქონდა, ლობიომ გადამალლიტა ღრძილები და ახლა ჩემ კბილებს ქაჩალ ნიკოამიმოს პრიჩეტნიკის ბანალივით თუ მონახავ აგერ-იგერ, თვარა საღა მაქვს კბილები! აი ღედასა, საქმელი ღმერთმა მომანიჭა და ჭამის შნო კი წამართვა!

ზოსიმე. ბევრი რამ მოგვანიჭა, იოსებ, ავტოკეფალიამ. ავტოკეფალიის ძალით ქვრივ მღვდლებს შეგვიძლიან რამდენი ცოლიც გვინდა შევირთათ, გესმის! კანონიერად, რასაკვირველია.

იოსები (სიცლით). აბა გშველებია, ღვდელი. კი მაკარიჩი გეკუთვნის ახლა შენ. (შემოდის მარიამი).

III.

ივინივე და მარიაში.

იოსები (მარიამს). მომილოცავს მამა ზოსიმესთან კანონიერი შეუღლება. ღმერთმა ერთმანეთს შეგაბეროთ (სიცლით). აი კიფალია. თუ ღორჯო ნამდვილ თქვენთვის ყოფილა.

ღროებითი მთავრობის ბარტყები.

— მოელი ჩუენი სიცოცხლე ამასე ვოცნებობდით და სუ თუ
ეს ვოფილა მინისტრობა?

კიოვ კახეთი

ვიცი, არა ერთი და ორი საყვედური ითქმის შესახებ ჩემი მოგზაურობისა, ვიცი კვლავ შემწამებენ გადაჭარბებულ სიყვარულს ისედაც საყვარელი კახეთისას, ისიც ვიცი, რომ ძველი მთავრობის მონღელენი ამ ფაქტს ხელზე დაიხვევენ, ჩვენს წინააღმდეგ კონტრ-რევოლიუციონურ აგიტაციის გასაღვივებლათ, მაგრამ მიუხედავად ყოველივე ამისა მამისს, დილის 9 საათზე (დებუტატი აკაკი ჩხენკელის თანხლებით) გავემგზავრე კახეთისაკენ.

გარდა იმისა, რომ მე კახეთი მიყვარს, ჩემს მოგზაურობას პოლიტიკურ-იუმორისტული და ასე ვსთქვათ სურსათ-სანოვაგური სარჩულიც ედო.

ვის არ მოეხსენება, რომ ის წითელი სითხე, რომელსაც ძველი მთავრობის დროს „ღვინოს“ ვეძახდით, დღეს „წოდებული, მხოლოდ (?) აფთიაქებში იშოვება და მის შესაძენათ 27 მოწმობაა საჭირო. ქართველი კაცისთვის და მით უმეტეს კახეთის მოყვარულ ქართველისათვის ერთობ ძნელია უამ ლალისფერ სითხეოდ გაძღობა და ერთი მიზეზთაგანი ჩემი მგზაურობისა ესეც იყო.

სამგზავრო დღეს, ეტლიცა და გზაც საუცხოვო იყო. ელვის სისწრაფით განვვლეთ ალექსეევკა, პეტერსდორფი, მარიენფელდი, ფრეიდენტალი, მალხაზოვკა და მივედით „კახეთის სატახტო ქალაქ“*) სიღნაღში. ხალხი ყველგან აღტაცებით გვხვდებოდა. ქალაქის მოედანზე „თავისუფლების მოედნის“ დასწვრივ, იქ, სადაც თავს იყრიან კერენსკის, ჩხეიძის და ჩხენკელის ქუჩები, გაიმართა მიტინგი.

მიტინგი გახსნა სიღნაღის მუშათა დებუტატების საბჭოს თავმჯდომარემ ამხ. იოსებ კრაწაშვილ-

მა. მან განუმარტა ხალხს საპატიო სტუმრების მნიშვნელობა და იხმარა ერთგვარი მიკერძოება, ვინაიდან ახსენებდა მხოლოდ და მხოლოდ აკაკი ჩხენკელს.

მიტინგზე ამაღელვებელი სიტყვა წარმოსთქვა ჩვენმა საყვარელმა მგოსანმა სან. შანშიაშვილმა, რომელმაც სხვათა შორის განაცხადა:

— მოგესალმები ძვირფასო სტუმარო ქიზიყის გლეხკაცობის სახელით, რომელიც იმყოფება ნაციონალ-დემოკრატიული პარტიის ქვეშ“-ო.

ილაპარაკა აგრეთვე სოციალ-ფედერალისტთა პარტიის წარმომადგენელმა:

— ავანგარდი რევოლიუციისა, სოციალისტ-ფედერალისტთა პარტია, მოგესალმება თქვენ პატივცემულო აკაკი და სხვ.

პატივცემულმა კოტე ტყავაძემ მოკლე სიტყვა წარმოსთქვა მომენტის შესახებ (ვინაიდან სადილის მომენტი მოახლოვებული იყო) და უსურვა (იმანაც აკაკი ჩხენკელს) ხანგრძლივი სიცოცხლე და დღეგრძელობა.

*) საჭიროა განუმარტოთ, რომ ასეთი ტიტული ქალაქ სიღნაღს ცნობილმა საზოგადო მოღვაწემ კოტე ტყავაძემ მიაკუთვნა. ამისთან აგრეთვე იმასაც, თითქმის ერთხელ თელავში თამადაბის დროს კოტე ტყავაძეს ეთქვას: „ვსევამ სადღეგრძელოს კახეთის სატახტო ქალაქის თელავისას“. მაგრამ ეს მხოლოდ ხმება.

შემდგომად პატივცემული კოტე ტყავაძე ერთ-
ხმად არჩეულ იქმნა სუფრის უფროსად, ანუ თა-
მადათ.

კრებას მიესალამა აკაკი ჩხენკელიც. ხალხი,
განურჩევლად სქესისა და ეროვნებისა განსაკუთრე-
ბულის გულისყურით უსმენდა მის სიტყვებს და
აშკარა სიამოვნებას განიცდიდა.

მხიარული მიტინგი დასრულდა. და თითქო
ზეცამაც პირი შეიკრა. აშკარა იყო პატივცემული
ილია რადაც საკონტრ-რევოლიუციო ზრახვას გა-
ნივლებდა გულში. ნუკრიანის მხრით აშკარათ ამო-
იმართა ტყვისფერ და დაფლეთილ ღრუბელთა მთა.
გამოცდილი თვალი მასში უთუოდ სეტყვის შოცი-
ქულს იცნობდა.

ჩამობნელდა.
კონტრ-რევოლიუცია დაიწყო.
სეტყვამ მირეგვ-მორეგვა ქალაქის არე მარე და
პრისხანე ჭეჭა-ქუხილით დაეშვა ალაზნის ველისა-
კენ.

ამ ხანებში მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტა-
ტების საბჭოში კერძო თათბირიც დამთავრდა. დე-
პუტატი აკაკი ჩხენკელი კვლავ მორიგ კრებისაკენ
გაემართა მხოლოდ მე სამაზრო სამხედრო საკრე-
ბულოსაკენ, სადაც მივიღე სილნალის ინტელიგენტ
ქალთა დეპუტაცია. ერთმა მათგანმა შესაფერი სი-
ტყვით მომმართა და მთხოვა აკაკი ჩხენკელისათვის
გადამეცა მშვენიერი ვარდთა თაიგული, რაიც მე
უდიდესის სიამოვნებით ვიკისრე.

საკითხი აღიძრა სიღნაღის ქალთა სასწავლებლის შესახებ. აღნიშნული (ბრეშკო ბრეშკოვსკაიას ქალის) სასწავლებელი უკვე მიმზრდობია რუსეთის დიდ რევოლიუციას, რასაც აშკარათ ამტკიცებს მისი სახელწოდება.

სალამო ხანს პატივცემულმა აკაკი ჩხენკელმა ინახულა ადგილობრივი სატუსაღო. ყველა ტუსაღი ასე თუ ისე თანაუგრძნობს ამ დიდ რევოლიუციას და მომხრეა ციხიდან გამოსვლისა. განსაკუთრებულის გატაცებითა და მჭერმეტყველური სიტყვით შეეგება საპატიო სტუმარს ერთი ტყვე-მოდღვართავანი.

სალამოთი, ქალაქის თავის ინიციატივით, ქალაქისავე საკრებულოში გაიმართა ვახშამი, რომელზედაც მრავალი ღირს-შესანიშნავი სიტყვები წარმოითქვა.

4 მაისს დილით ჩვენ გამოვეთხოვეთ ძვირფას სიღნაღს და გავეშართეთ ქალაქ თელავისაკენ.

სოფელ ანაგამდე ჩვენ მიგვაცილა ამხ. მიხ. ქარცივაძემ.

(დასასრული იქნება)

ეშმაკი.

მარიაში (ლიმილით). გმადლობთ, ჩემო იოსებ, გმადლობთ.

იოსები. იი, ძალიან ძალა კი ქონებია ამ კიფალიას! აი დედასა რაველ დროს დავბერდი! ღმერთმა სათოხლავი მომცა და ჭამის შნო კი აღარა მაქვს!

მარიაში (სიცილით). ნუ გეშინიან, იოსებ, ზოგს დაღეჭავ, ზოგს დაუღეჭავს გადაყლაპავ და იოლათ წახვალ. აქ მაინც არაფერს დაარჩენ.

იოსები. ჩოუყლაპავს კი რას გოუშვებ, მარა მაღიანი არ იქნება, ფოფოღია, მაღიანი.

მარიაში. აბა, მობრძანდით სტოლზედ მიირთვიით რამე. (ზოსიმე და იოსები დასხდებიან, შემდეგ მარიაში).

ზოსიმე (აიღებს ჭიქას). ეს ღმერთმა გაუმარ-

ჯოს ჩვენ ფედერალისტებს, რომ იზრომეს, იმუშავეს, ივაგლახეს, იყაყანეს, იჩხუბეს, იომეს ჩვენი საწყალი სასულიერო წოდებისთვის და ეს აუარებელი ქონება მზამზარეულათ ბლოდით დავვიდგეს წინ. გაუმარჯოს ფედერალისტებს!

იოსები. გაუმარჯოს!

ზოსიმე. გაუმარჯოს მათ საქმეს?

იოსები. გაუმარჯოს!

ზოსიმე. „ქრისტე აღსდგა!“

იოსები. | „ქეშმარიტად!“

მარიაში.

ზოსიმე. მოდი სოციალდემოკრატებსაც გაუმარჯოს, რომ ავტოკეფალიის საქმეში არ ჩაერივნენ და საქმე არ გაგვიფუჭეს. მათაც ღმერთმა თავისი სიმართლით უშველოს.

იასუბი. ამინ, მაგრამ ერთი ეს მითხარი: ეს ამოტოლა ქონება რომ ხელში ჩაგვივარდა, ჯამაგირიც გვექნება, საკუთხიც, დრამაც და ყველაფერიც?

ზასიმე. სულ, სულ, სულყველაფერი უკლებლივ მოგვეცემა. შენ ხუმრობა არ გეგონოს ეს ავტოკეფალია.

იასუბი (აიღებს ჭიქას). მაშ გოუმარჯოს ამ კითხულის!

ზასიმე. გაუმარჯოს, გაუმარჯოს! (სვამს)

იასუბი (შეღვინიანებული) მაშ ამოტოლა შემოსავალი თანასწორათ გეიყოფა, მამო არა?

ზასიმე (იციინის). ხა, ხა, ხა, ხა! აი ბრიყვი! არა, მადა ძალიანა გქონებია! არა, მე რა შენ ერთნი ვართ, რომ თანასწორი წილი ავიღოთ?

იასუბი. იმე, რატომ ღვდელო! რავა, მე შენზე ნაკლებ ვემსახურები ღმერთს თუ?! ამ დიდმარხვაში ამდენი კითხვითა და ქაქანით დორბლები რომ მაყრევიანე ლაფშებიდან, რავა იგი არაფერია! აპა მე ვირი ვყოფილვარ!

ზასიმე. ვირი ხარ თუ ჯორი, ჩემი თანასწორი მაინც არ ხარ, გესმის!

იასუბი. ღვდელო. ნუ ინებებ, თვარა არაა კარგი. თუ ერთობაა და თანასწორობა, იყოს, თუ არა და ისტველე ძველებურათ დარჩეს. (შემოდის ვასო).

IV.

ივინივე და ვასო.

ვასო. ოო, მამა ზოსიმეს ვახლავარ! რასა იქო და როგორა ბრძანდებით?

ზასიმე (იოსებით ნაწყენია და უკმეხათ შეხვდება ვასოს). როგორა ბძანდები კი არა, აღდგომაა დღეს და ქრისტე აღსდგა! უნდა სთქვა.

ვასო. თქვენ ხომ იცით რომ აღსდგა და ჩემი თქმა რალა საჭიროა!

ზასიმე. ოხ, ეს სოციალდემოკრატები! (ვასო იციინის).

მარიაში. ვასო, ვასო, დაჯექი, ერთი მოვილხინოთ, რა დროს დღეობაა!

ვასო (ჯდება) მამო ზოსიმე, თქვენ რალაც გაჯავრება გეტყობათ, რაშია საქმე?

ზასიმე (იოსებზე აჩვენებს). შენ წარმოიდგინე ჩემთან ერთად თანასწორ წილსა თხოულობს!

იასუბი. აპა რავა, თუ ერთობაა, ერთობა იყოს.

ვასო. როგორ თუ წილს, რა წილს?

ზასიმე. მე გეტყვი რაშია საქმე. შენ კარგათ იცი, რომ ავტოკეფალიის ძალით ყველა ძველათ რუსების მიერ წაღებული საეკლესიო ფული და აწინდელი შემოსავალიც მღვდელ-დიაკვნებმა უნდა გაიყონ და წარმოიდგინე ეს ბრიყვი თანასწორ წილსა მთხოვს!

ვასო. (აქამდის ჩუმათ იციინოდა და ეხლა კი ველარ მოითმენს და გაღიხარხარებს) ხა, ხა, ხა, ხა! რაო, რაო! ინაწილებოთ კიდევ! ხა, ხა, ხა! ვაი, თქვენი ბრალი!

ზასიმე. (გაჯავრებული) რას იკრიქები, რა იყო!

ვასო. ხა, ხა, ხა! არა, ეს სააღდგომო საკურთხი ხომ არა გგონიათ, რომ ინაწილებოთ!

მარიაში. ვასო, რას იციანი, სირცხვილ ა!

ვასო. ხა, ხა, ხა! მამო, ბექი არ დაგეკარგოთ, ბექი!

ზასიმე. ნუ იკრიქები მეთქი, შე საძაგელო, შენა!

ვასო. ხა, ხა, ხა! როგორ არ გავიციხო, ადამიანო! მღვდლებმა რომ ავტოკეფალიის მნიშვნელობა იცოდნენ, ნამდვილათ თავებს მოიწამლაფდნენ. მაღლობა ღმერთს, რომ არ იციან, თორემ გაგვიძვირდებოდა: ნიშადური, კარბოლის სიმეჯე და სულემა.

იასუბი. (გაოცებული) რაშია, ყმაწვილო, საქმე, გამაგებინე?

ვასო. რაშია, ჩემო ბიძია და ავტოკეფალიის დროს ყველა მღვდელ დიაკვნათ მთავრობიდან ჯამაგირი ესპობათ. ის შემოსავალი კი, რომელიც ეკლესიებს და მონასტრებსა აქვთ, ეძლევა საზოგადოთ ხალხს.

ზასიმე. (გაბრაზებული) სტყუი! მაშ რამ უნდა შავინახოს ჩვენ?

ვასო. თქვენ უნდა გამონახოთ, ბიძია, მართლმორწმუნე ხალხი და იმათ დაექიროთ, თორემ სიმშლით მოკვდებით.

მარიაში. ვასო, ეგ როგორ შეიძლება!

იასუბი. იმე! ასტე რავა იქნება!

ვასო. ისე იქნება, რომ მზე მაღლა იყოს.

ზასიმე. ეგ სოციალდემოკრატების ოინებია, მაგრამ ვერა, ვერ მოგართვი ბადრიჯანი! არ გინდოდათ, მაგრამ თქვენი სურვილის წინააღმდეგ ჩვენ უკვე მოვიპოვეთ ავტოკეფალია.

ვასო. (ღიმილით) სოციალ-დემოკრატი კი არა, ყველა წმინდა წყლის ფედერალისტიც ამას გეტყვის, რასაც მე ვამბობ.

ზასიმე. (ცოფებსა ჰყრის სიბრაზით) სტყუი! ჩვენს პროგრამაში მასე არა სწერია. მე თითონ ფედერალისტი ვახლავარ და ვერ მამატყუებ. მე ყველაფერი ვიცი.

იასუბი. არა, ყმაწვილო, მასტე რავა შეიძლება! (შემოდის შაქრო).

V.

ივინივე და შაქრო.

ზასიმე. (შემოსვლისთანავე სტაცებს ხელს

შაქროს და ვასოსთან შიათრევს) Скажи ему, ради Бога, что значит автокефалия. (ვასოს) ჩემი თუ არა გჯერა, შენ ძმას შეეკითხე და ავიხსნის.

ვასო. შენ აახსნევი, ბიძია, ჩემთვის საჭირო არ არის.

შაქრო. Въ чемъ дѣло, дядя, რას მიმათრევ! მოიცა, надо же поздравить. (მარიაშს) მარიაშს ვახლავარ, „ქრისტე აღსდგა!“

მარიაშა. „ქეშმარიტაა!“

ზოსიმე. რა დროს ქრისტე აღსდგაა, გულზე ცეცხლი მეკიდება. ერთი გამაგებინე რაშია საქმე, თორემ არ ვიცი რას ვიზამ.

შაქრო. (გაოცებული) რას მკითხავთ, არ ვიცი! Въ чемъ дѣло, дядя!

ზოსიმე. შენ მითხარი ავტოკეფალიის დროს ჩვენ სამღვდლოებას ჯამაგირები გვექნება მთავრობიდან თუ არა? (ვასოზე აჩვენებს) მე მაგ სათოკეებისა არაფერი არა მწამს. შენ ისე, ჩვენებურად — ფედერალისტურად მითხარი. შენ რასაც მეტყვი მე ყველაფერი მჯერა.

შაქრო. — დიახ ჩვენი პროგრამაც ამას მოითხოვს, რომ ავტოკეფალიის დროს სამღვდლოებას ჯამაგირი არ მიეცეთ.

ზოსიმე (ყვირილით). Врешь? იასუბი. ვაიმე, თავო დადუბულო, ვაიმე სულო წაქცემენდილო! (ვასო იღივება).

ზოსიმე (შაქროს). სად სწერია შერე ასე?

შაქრო. ჩვენს პროგრამაში, ბიძია. ალბათ თქვენ არ გინახავთ.

ზოსიმე (ძალიან გაჯაგრებული). მიჰქარავ! ტყუილია!

მარიაშა. ღმერთო მოშკალი, რალამ უნდა გვარჩინოს!

შაქრო. დამიჯერე, დიადია, მართალს მოგახსენებთ.

ზოსიმე. მიჰქარავ მეთქი!

ვასო. ასეა, ასე, ბიძია ზოსიმე.

ზოსიმე (ვასოს) Молчать! შენა არავინ არ გკითხავს შე საციმბირვე, შენა! სოციალდემოკრატებისაგან როდის გამოსულა ხერი, რომ ეხლა გამოვიდეს. (შაქროს) კარგი, ეს მითხარი შენ, ეკლესიის და მონასტრების შემოსავალი ხომ ჩვენი იქნება! ისე, ფედერლისტურათ მითხარი.

შაქრო. ბიძია, თქვენი კი არა მთელი ხალხისა იქნება.

ზოსიმე (დაუყვირებს). Не правда!

იასუბი. ვაიმე, სულო, წაქცემენდილო! სად გადავარდნილვართ, სად! (ზოსიმე გაბრაზებული დადის).

ვასო. ეგრეა, ეგრე დამიჯერე.

ზოსიმე. Молчи, я тебѣ говорю! მე შენი არაფერი არ მწამს. (გაივლ-გამოივლის) არა უშავს

რა. რაც ამ ასი წლის განმავლობაში რუსებმა ჩვენი ეკლესიის შემოსავალი წაიღეს, ის ხომ დაგვიბრუნდება. მისი შემოსავალიც გვეყოფა.

ვასო. (გაეცინება) თბ...

ზოსიმე. (მივარდება ვასოს) ნუ იკრიჭები მეთქი!

შაქრო. იმას არავინ დაგიბრუნებთ; დიადია, ტყუილი იმედია.

ზოსიმე. გასწი დამეკარგე აქედან! არც შენა ხარ წმინდა წყლის. სირცხვილი შენთვის, რომ შენც მე მომატყუილე. ემაგას იძახდი რომ ფედერალისტების პარტია კარგია! მოგვატყუილეთ, ჩაგვითრიეთ და წყალში გადაგყარეთ?!

იასუბი. ვაიმე, სულო წაწყემენდილო!

ზოსიმე. ღმერთო ჩემო, რა ვქნა, საით გადავარდე, რა წყალში ჩავვარდე!

მარიაშა. მაშ რამ უნდა გვარჩინოს, ხალხნო!

ვასო. ხა, ხა, ხა, ხა! აი ეგეც თქვენი ფედერალისტი.

ზოსიმე. ნუ იღრიჯები მეთქი, შე დურაქო, შენა! ღმერთო, ეს რა ამბავია ჩემ თავს! მაშ რამ უნდა შეგვიჩახოს, ხალხნო!

შაქრო. დიადია, ეკლესიის საქმე თავისუფალია. თუ მონახავ მართლმორწმუნეებს და დაგიქირავებენ, შენც ემსახურე, თუ არა და თოხს უნდა მოკიდო ხელი!

ზოსიმე. Врешь, ты балванъ! თოხი, მამა გიცხონდება სულ მაგ ქკვანე დავდივარ.

იასუბი. ვაიმე, სულო წაქცემენდილო, რაგა ჩვეიშვილივით კანჭები!

ვასო. აფსუს, რა ბეჭები და ცხვრის კანჭები დაგეკარგათ.

ზოსიმე. შენ გაჩუმდი, მე გელაპარაკები. მე შენი სასაცლო არასოდეს არ გავხდები. სხვისა თუარ მექნება, ჩემ საკუთარ ცხვარს დავკლავ, ჩემ საკუთარ ცხვარს დავკლავ, ჩემ საკუთარ კანჭებსა ვჭამ, იმას ხომ არავინ დამიშლის. (შაქროს) არა, რატომ არ მითხარი, შე რაზბონიკო, საქმის ნამდვილი ვითარება! არა, რისთვის ვიმტვრევდი თავს ამ ავტოკეფალიისთვის! (ვასო და შაქრო ჩუმათ იცინიან, ზოსიმე თავში წაიშენს)

უბედურ დღეს ამისთანას არ მოვსწრივარ ჩემს დღეშია, შე ოხერო, ჩემო თავო, ვერ გაჩერდი შენ ქერქშია!

იასუბი. ვაიმე, სულო წაქცემენდილო!

ვასო. ნახვამდის, ბიძია! ასეა საქმე და რას იზამ. (გადის)

შაქრო. ბედს უნდა დაემორჩილო, დიადია.

ზოსიმე. გასწი, დამეკარგე აქედან, შე ავაზაკო, შენა! ჩემ სახლში ფეხი აღარ დაადგა.

შაქრო. ნახვამდის მარიაშ, ნახვამდის ღიადია.
(გაღის)

იასეები. ვაიმე სულო წაჰყმენდილო!

მარიაში. წელან რომ ღმერთსა სკოდე და სთქვი,
მარიაშ ქმარი ჰყვანდაო, იმისი ბრალია, ღმერთმა
გიკანონა.

ზოსიშე. (მივარდება მარიაშს) ხმა ვაიქრე, თო-
რემ მოვიდა სისხლი. (მარიაში დაიხვს უკან).

იასეები. ჯამაგირი მაინც არ დამეკარგა მე უბე-
დურს. რავა, მამაო, აშენებას მპირდებოდი და ჩემი
საკუთარი რაცა მქონდა, ისიც გამომგლიჯე და
სხვას მიეცი! არა ეს ჯამაგირი რაღაზე დამიკარგე!
შე მამაცხოვნებულო, ჰყოფილიყავ შენთვის, არ გერ-
ჩივნა? კაცს ყოველ ღღე ღოში და ზურგიელი
მოგდიოდა და მაინც და მაინც კიფალს გაეკიდე?!

ზოსიშე. (ამ ლაპარაკის დროს გარინდებული
დგას. ბოღმა მოაწვება, სისხლი თავში აუვარდე-
ბა და წაბარბაცდება) მი...შ...გ...ე...ლე.. თ..

მარიაში. (იკივლებს) ვაიმე, ღვდელი, ღვდელი,
არ დაღუპო შენი მარიაში.

იასეები. (მივარდება) ზოსიშე, მამაო! მეიბრუნე
გული. ვაიმე სულო, წაჰყმენდილო, ეს რა ამბავია
ჩვენს თავს!

მარიაში. ღვდელი, ღვდელი შემიბრალე, გონს
მოდი.

ზოსიშე. (ლულლულებს) მარიაშ, ნუ გეშინიან,
არ მოვკვდები. (მოსულიერდება თანდათან) არა,
როგორ მოვტყუილდი! მერე მე მღვდლებში შეგ-
ნებულ კაცად ვითვლებოდი. სხვები მე მიჯერებდ-
ნენ, ვაი, რა დავლუბე ჩემი თავიც და ამოტოლა
სამღვდლოებაც! (დიდხანს გაშტერებული სდგას,
შემდეგ მოსთქვამს ვაი-ჯუის ხმაზე. მასა ჰყვებიან:
მარიაში და იოსები).

ზოსიშე. ფედერალისტებო,
თქვენ მომტეხეთ ძვალი,
შემარცხვინეთ კაცი,
დამიყენეთ თვალი!
ვაი, ვაი, ვაი!

დავკარგე ქონება,
ეს რა მამივიდა,
ცხვრის ბეჭი-კანჭები
გაჰქრა, წამივიდა!
ვაი, ვაი, ვაი!

მარიაში. ჩვენი შნო, ამაგი,
არვინ დააფასა,
ვაი, მე საწყალი,
დავრჩი ისევე ხასა!
ვაი, ვაი, ვაი!

იასეები. დავიღუბეთ, ღვდელი,
გაჰქრა ჯამაგირი,
სად გამოვჩნდეთ აწი
სად გამოვყოთ ცხვირი!
ვაი, ვაი, ვაი!

ზოსიშე. ზუთხი ხელში მქონდა,
ღოში, სათალია,
რათ მინდოდა, რათა,
მე ეს კიფალია!
ვაი, ვაი, ვაი!

იასეები. მე ვინ შემინახავს,
სად არს რწმენის ერი,
კბილები ჩამემტვრა,
არ მაქვს ერთი ღერი!
ვაი, ვაი, ვაი!

ზოსიშე. ვაი რა პლანები,
უცებ დამეფუშა,
მღვდელი, ბლადოჩინი,
გავხდით ყანის მუშა!
ვაი, ვაი, ვაი!

იასეები. სულო წაჰყმენდილო,
თავო დაღუპულო,
ვაიმე საკურთხო,
დაკარგულო ფულო!
ვაი, ვაი, ვაი!

ეველანი დავიღუბეთ ყველა:
მედავითნე, ბერი,
ხუცეს — დიაკონი,
დავრჩით ყველა შტერი!
ვაი, ვაი, ვაი!

გოგია.

მზადება ავტოკეფალურ ეკლესიისთვის.

ნორჩი მასწავლებელი. ბაბუ! თუ შენ ვერ იკოტლე ქართული ანბანის გარჩევაში, წირვის წესებს სიკვდილამდე ველარ შეისწავლი.